

П. Г. УДХАУС
ДЖИЙВС ЗАБЪРКВА ОМЛЕТ

Превод от английски: Стоян Бабалев, 1997

chitanka.info

В тези напрегнати дни, в които живеем, сигурно на всички мислещи мъже е идвало наум, че нещо драстично трябва да се направи относно лелите. Ако говоря за себе си, отдавна съм на мнение, че не камък по камък, ами улица по улица трябва да се преобърне, за да може най-после да се сложи юзда на въпросните роднини. Ако някой дойде и ми каже: „Устър, проявяваш ли интерес да участваш в сдружение, чиято цел е унищожаване на лелите или поне да осигури да бъдат вързани за къс синджир и да не им се позволява да се шляят насам-натам на свобода и да носят опустошения наляво и надясно?“, бих му отговорил: „Уилбъръм (ако името му е Уилбъръм), аз съм с теб, с цялото си сърце и душа. Запиши ме като член-основател“. И спомените ми мигновено ще ме пренесат в онова зловещо преживяване с леля ми Далия и Фодърджил Винъс, от което в момента бавно се възстановявам. Само да ми прошепнете в ухото „Маршъм Манър“ и отново започвам да треперя като колибри.

Спомням си, че в самото начало, ако това е точната дума, се чувствах на върха на формата си и не ме бе грижа за нищо на света. Тъкмо се наслаждавах на заслужен отдых след две партии голф и вечеря в „Търтеите“, излеждах се на гостоприемния диван и попълвах кръстословицата в „Телеграф“, когато телефонът иззвъня. Чух как Джийвс отговаря и след малко той доплува, за да ми съобщи:

— Госпожа Травърс, сър.

— Леля Далия? Какво иска? — попитах небрежно, без да се помръдна и на милиметър от временното си статукво.

— Не сподели с мен, сър — осведоми ме Джийвс, — но изглежда нетърпелива и желае да установи контакт с вас.

Останах изумен от новината.

— Да говори с мен? Това ли имаш предвид? — попитах аз.

— Точно така, сър.

Малко странно ми се струва сега, връщайки се към спомените си, че се запътих към телефона без обичайното в такива случаи предчувствие за надвиснала опасност. Проблемът ми е, че все още не съм развил достатъчно така нужните парапсихични способности. Без никакви подозрения в каква каша се забърквам, аз приветствах възможността да обменя някоя и друга мисъл с тази сестра на покойния ми баща, която, както е широко известно, е моята добра и

заслужаваща уважение леля (не я бъркайте с леля Агата-вълкодавката, с която съвсем наскоро се бяхме сджафкали отново).

— Здравей, кръвна роднино — казах аз.

— Здравей, Бърти, отвратително младо петно върху пейзажа — отвърна ми тя с присъщата ѝ сърдечност. — Трезвен ли си?

— Като съдия — признах скромно.

— Тогава слушай внимателно. Аз съм в едно малогабаритно селце в Хампшър, наречено Маршъм-в-долината. Отседнала съм в Маршъм Манър с Корнелия Фодърджил, писателката. Чувал ли си за нея?

— Бегло. Не е от списъка ми любими автори.

— Щеше да бъде, ако не беше мъж. Тя е майстор на сладникавите романи за женската аудитория.

— А, да, като госпожа Бинго Литъл. Знаеш я като Роузи М. Банкс — включих се веднага в интелектуалния разговор.

— От този тип, Бърти, от този тип, но още по-сладникава. Там, където Роузи М. Банкс само докосва сърдечните струни, Корнелия Фодърджил направо ги сграбчва с две ръце и ги връзва на възел. И така, скъпо мое изродче, опитвам се да я склоня да пуснем новия ѝ роман на части в моя „Будоар“.

Схванах. Всъщност по-късно леля ми продаде вестника си, но по времето, за което говоря, скъпата ми родственица бе собственик или собственичка на седмично издание, ориентирано към малоумните жени и наречено „Будоарът на Милейди“, което веднъж и аз подпомогнах с една статия или „парче“, както ние, старите майстори на словото го наричаме — „Какво носи добре облеченият мъж“. Както всички седмични издания „Будоарът на Милейди“ го беше закъсал доста и добре разбирах, че сериал от перото на специалист на сладникави историйки за хайлайфа би бил в голяма помощ.

— Как вървят нещата? — заинтересувах се най-искрено. — Някакъв успех?

— Засега никакъв. Опъва се.

— О-какво? — недочух аз.

— Пъва се, магаре такава.

— Искаш да кажеш, че на твоите молби тя отвръща с, както казва Джийвс, *nolle prosequi*^[1]?

— Не точно това. Оставила ми е една вратичка за мирно уреждане на нещата, но както казах о...

— ... пъва се — успях да завърша преди нея и останах доволен от схватливостта си.

— Точно така. Не казва „не“, но не казва и „да“. Проблемът е, че Том пак се прави на Гаспар Скъперника.

Намекваше за чичо ми Томас Портарлингтън Травърс, който плащаше борчовете на вестника, наричан от него „Нощницата на Милейди“. Той е богат като керосин^[2] (мисля, че така се казва), но като повечето богаташи, мрази да дава пари. Ако не сте го чули как се произнася по данъка общ доход, все едно че нищо не сте чули.

— Няма да отпусне повече от петстотин лири, а тя иска осем — продължи част от плътта ми.

— Прилича ми на задънена улица — поклатих глава аз.

— Така беше до тази сутрин.

— Какво се случи тази сутрин?

— А, нещо като разкъсване на облачността. Каза ми нещо, от което останах с впечатление, че може да отстъпи и че още един напън може да свърши работа. Все още ли си трезвен?

— Да.

— Тогава задръж така до следващия уикенд, защото трябва да си тук.

Бях удивен.

— Кой, аз ли?

— Ти, лично.

— Но защо?

— За да ми помогнеш да я склоним. Трябва да употребиш целия си чар...

— Не разполагам с кой знае колко — признах чистосърдечно.

— Ще употребиш цялата наличност. Покажи й старото лустро, свиря на нея като на арфа.

Прехапах устни. Не си падам по такива срещи с непознати. Ако животът ме е научил на едно нещо, това е, че благоразумният мъж стои далеч от писателки на романи. Но кой знае, можеше да става дума за едно весело парти. Заинтересувах се по този въпрос.

— Ще има ли и други хора, имам предвид бляскаво общество, млади хора?

— Не бих ги нарекла млади, но са много бляскави. Съпругът на Корнелия, художникът Евърард Фодърджил, както и баща му, Едуард Фодърджил. Той също е нещо като художник. И за миг няма да скучаеш, глупчо глупав. Така че кажи на Джийвс да ти опакова нещата и ще те очакваме в петък. В къщата ще останеш до понеделник.

— Затворен заедно с двама художници и писателка на лиготии за хайлайфа? Не ми харесва.

— Не е нужно да ти харесва — увери ме възрастната ми роднина. — Просто го направи. А, и между другото, като дойдеш тук, има нещо дребно, което искам да направиш за мен.

— Какво дребно нещо?

— Като се видим, ще ти кажа. Една дреболия в помощ на твоето лелче. Ще ти хареса.

И с едно сърдечно „тут-ту-у-у-т“ скъпата ми родственица затвори телефона. Знам, че много хора се изненадват, че Бъртрам Устър, по принцип мъж от желязо, става восък в ръцете на леля си Далия, хуква да изпълнява и най-малката ѝ заповед като тюлен в цирка, който подскача за парченце риба. Но те не знаят, че тази жена притежава скрито оръжие, т.е. винаги може да ме зачеркне от завещанието. Казано с прости думи, ако ѝ откажа каквото и да било, тя ще затвори пътя ми до масата за вечеря и ще ме лиши от печеното и супите на своя готвач — французинът Анатоли, дар божи за стомашните ми сокове. Когато ми каже „Тръгвай“, то аз тръгвам, не се опъвам. Така се случи и в този петък, дващест и седми. Седях зад волана на спортната си кола, препускайки из Хампшър с Джийвс, седнал до мен, и налегнат от страшни предчувствия.

— Джийвс — рекох аз, — налегнат съм от ужасни предчувствия.

— Наистина ли, сър?

— Да. Какво ли, мисля си, ще ме сполети?

— Не ви разбирам, сър.

— А трябва, Джийвс, трябва. И то много добре.

Докладвах вербално разговора ми с леля Далия.

— И би трябвало, Джийвс — продължих аз, — да си натъпкал всяка една дума под бомбето си. За да ти опресня паметта, след известна доза закачки тя ми каза: „Има едно дребно нещо, което искам да направиш за мен“, а когато я попитах какво е то, тя ме отрязва. Така ли се казваше?

— Да, сър.

— Отрязва ме с „... една дреболия в помощ на твоето лелче“. Какво заключение вадиш от тези думи?

— Изглежда, че госпожа Травърс желае да направите нещо за нея, сър.

— Ясно, че е така, но какво? Спомняш си какво се получава винаги, когато нежният пол е искал да направя нещо за него. Особено леля Далия. Не си забравил аферата със сър Уоткин Басет и сребърната сметаниера във форма на крава, нали?

— Не, сър.

— Ако не беше ти, Бъртрам Устър щеше да лежи в драмгольника. Кой знае дали тази дреболия, за която стана дума, няма да ме натресе на подобно изпитание. Бих искал да мога да се измъкна сух и този път, Джийвс — проплаках аз.

— Мога да си представя, сър.

— Но аз не. Чувствам се като войник от леката кавалерия. Нали знаеш как стоят нещата при тях?

— Много добре, сър. Не разсъждавай, а го направи или умри.

— Точно така. Оръдия отляво, оръдия отдясно, гърмят и сеят смърт, а те се връзват между тях без страх. Разбирам как са се чувствали — казах аз, настъпвайки газта без настроение.

От нелеките мисли челото ми се набръчка, духът ми бе съвсем отпаднал, а пристигането ми в Маршъм Манър не допринесе с нищо за отпускането на първото и повдигането на второто.

След като ме въведоха в антрето, видях, че е обзаведено толкова уютно, колкото може да си представи човек — огромна камина, удобни столове и масичка за чай, от която се носеше съживяващият аромат на препечени филийки с масло и кифлички, с които бе чудесно да се запознае човек след продължителното шофиране в студения зимен следобед. Но дори само един бегъл поглед към личния състав бе достатъчен да разбере, че бях попаднал на едно от онези места, където човешкото присъствие само загрозява красотата на пейзажа.

При влизането си заварих цели три човешки същества, притежаващи най-тъпите физиономии, каквито едва ли човек би намерил в цял Хампшър. Първото беше дребно, слабовато, с брада, която би те хвърлила в емоционална криза. Моят домакин, предположих, а до него седеше друг образ, от горе-долу същото тесто,

както първия, който реших, че е бащата. Той също носеше брада чак до хрилете. Третото същество бе една огромна жена с очила с рогови рамки — професионална деформация, която се получава обикновено при драскачите от другия пол. Удивително как тези очила я правеха да прилича на леля ми Агата, та бих излъгал читателите, ако кажа, че сърцето ми не падна в петите. Да свириш на такава жена като на струнния инструмент, който спомена прародителката ми, нямаше да бъде толкова просто, както си го мислеше скъпата ми леля Далия.

След кратка пауза за изясняване на положението тя ме представи на бандата и тъкмо се канех любезно да запитам Евърард Фодърджил дали не е рисувал нещо напоследък, когато той изтръпна.

— По дяволите! — извика той. — Чувате ли котешко мяукане?

— Ъ? — попитах аз.

— Котешко мяукане. Сигурен съм, че чувам котешко мяукане. Чуйте!

Докато всички се заслушвахме, вратата се отвори и в стаята влезе част от плътта ми — скъпата ми леля Далия. Евърард мигновено зададе въпроса си и на нея.

— Госпожа Травърс, да срещнахте мяукаща котка навън?

— Не — отвърна възрастната ми роднина. — Никаква мяукаща котка не съм срещала. Защо, да не би да сте поръчали?

— Не мога да понасям мяукащи котки — рече Евърард. — Лазят ми по нервите тези мяукащи котки.

За момента това бе всичко по въпроса за мяукащите котки. След като чаят бе отсервиран, аз скромно опитах малко от препечените филийки и така дългият ден се изниза и дойде време за преобличане за вечеря. Кланът Фодърджил потегли и тъкмо се бях запътил в същата посока, когато леля Далия ме спря.

— Само секунда, Бърти — каза тя. — Преди да сложиш чиста риза, бих искала да ти покажа нещо.

— А аз — отвърнах — бих искал да узная каква е тази работа, дето искаш да свърша.

— За това ще говорим по-късно, уродче мое. Нещото, което искам да ти покажа, е свързано с нея. Но първо новини от нашия спонсор. Направи ли ти впечатление нещо у Евърард Фодърджил току-що?

Припомних си близкото минало.

— Би ли го описал като малко нервозен? — продължи с въпросите си леля Далия. — Като че ли използваше мотива за мяукащата котка малко повече отколкото човек е готов да приеме?

— Точно така — съгласих се мигновено като социалист на разпит. — Пълен невротик.

— Корнелия ми каза, че навремето много обичал котките и още не е безразличен към тях, но тази проклета картина му разбила нервите.

— Каква е тази проклета картина?

— Ще ти покажа. Ела, оттук.

Родственицата ми ме заведе в трапезарията и светна лампата.

— Виж — каза ми тя.

Това, което искаше да представи на вниманието ми, беше една голяма картина с маслени бои. Класическа работа, веднага бихте отбелязали. Едно яко женище, с минимум дрехи по себе си, разговаряше с гълъб.

— Венера? — попитах и сто процента бях сигурен, че това е верният отговор.

— Да, рисувана е от стария Фодърджил. Типично за него е да нарисува дама, къпеща се нощно време в турска баня и да я нарече Венера. Подарил е картината на Евърард като сватбен подарък.

— И по този начин спестил парички за манджата. Умно, много умно. И доколкото разбирам от това, което ми казваш, на младия хич не му харесва.

— Разбира се, че не му харесва. Това е просто мацаница. Дъртакът е само един некадърен аматьор. Но тъй като Евърард е добър син, много уважава баща си и не иска да нарани чувствата му, той не може ей така да я махне оттук и да я захвърли в килера. Не може да се отърве от нея, а трябва да я наблюдава всеки път, щом седне на масата за храна. И какво се получава?

— Храната става на пепел в устата му — предположих аз.

— Точно така. Това го вбесява. Защото Евърард е истински художник. Неговите картини са много хубави. Погледни това — посочи тя другото платно. — Едно от неговите неща.

Хвърлих един поглед. Също класика, според моето аматьорско виждане, както и първата, но като предположих, че от мен се иска някаква критична оценка, казах:

— Харесва ми патината.

В такова изказване също няма грам риск, но като че ли това не бе което се очакваше от мен, защото родственицата изсумтя звучно.

— Не, нещастни глупако. Ти дори не знаеш какво е патина.

Тук, разбира се, ме хвана натясно. Наистина не знаех.

— Ти, с твоите проклети патини! Както и да е, разбираш защо Евърард го хващат нервите. Ако човек рисува толкова хубаво, колкото той рисува, съвсем естествено е, че е убийствено да гледа цапаница като Венера, когато сяда на масата. Представи си, че си велик музикант. Ще ти хареса ли да слушаш лоша и бездарна музика всеки ден? Или представи си, че всеки път, щом отидеш на обяд в „Гъртеите“, ти се налага да сядаш срещу някой, който изглежда като Гърбавия от Нотр Дам. Ще ти харесва ли? Разбира се, че не. Ще се чувстваш ужасно.

Схванах мисълта ѝ. Много пъти в „Гъртеите“ ми се е налагало да седя срещу Уфи Просър и винаги това е разваляло иначе добрия ми апетит.

— Сега схващаш ли как стоят нещата, тъпако?

— Много добре и сърцето ми кърви, разбира се. Но не виждам какво може да се направи.

— А аз виждам. Попитай какво.

— Какво?

— Ще откраднеш тази Венера.

Погледнах я с искрена почуда, онемял и сам-самин на този връх в Дариен. Не са мои думи, на Джийвс са.

— Да я открадна?

— Тази нощ.

— Като каза да я открадна, имаше предвид да я открадна? — доуточних аз.

— Точно така. Това е малката дреболийка, за която ти споменах, дребната услуга, с която ще помогнеш на лелчето си. За бога — думите ѝ издаваха нетърпение, — не разбирам защо ме гледаш като заклано прасе. Точно по твоята част е. Нали постоянно свиваш полицейски шлемове?

Задължен бях да я поправам.

— Невинаги, а само от време на време, за тръпка. Например в нощта след гребните гонки. Освен това краденето на картини е много

различно от задигането на най-високата част от униформата на полицаи. Много по-сложно е.

— Нищо сложно няма в това. Лесно е като цепене на трески. Просто я изрязваш от рамката с добре наточен нож.

— Нямам добре наточен нож.

— Ще имаш. Разбираш ли, Бърти? — продължи тя. Скъпата ми леля, цялата бе ентусиазъм. — Невероятно е как нещата се нареждат. През последните седмици в околността се появи някаква банда от крадци на картини. Досега са откраднали един Ромни от съседна къща и един Гейнсбъро^[3] от друга къща. Това ме подсети за тази идея. Когато изчезне Венерата му, старият Фодърджил нито ще подозира някого, нито пък ще се разстрои. Тези мародери са познавачи, ще си каже той, прибират само най-доброто. Корнелия е съгласна с мен.

— Ти си й казала? — подскочих аз.

— Естествено. Предлагах й цена за романа. Казах й, че ако даде честна дума, че „Будоарът“ ще публикува лиготиите й, намалявайки цената така, че да устройва кесията ми, ти ще ликвидираш Венерата на Едуард Фодърджил.

— Така ли? И тя?

— Тя ми благодари трогателно, казвайки, че това е единственият начин да спаси Евърард от умопобъркване и аз й казах, че ще те извикам тук, готов на всичко още този уикенд.

— Бог да благослови старото ти добро сърце.

Захващай се с работата, момчето ми, и нека небето да помага на усилията ти. Всичко, което трябва да направиш, е да отвориш някой от прозорците, за да изглежда, че е действано отвън, да вземеш картината, да я занесеш в стаята си и да я изгориш. Аз ще се погрижа камината да гори добре.

— О, благодаря.

— А сега, е по-добре да се преоблечеш. Нямах много време, а Евърард страшно се нервира, ако някой закъснее за вечеря.

С наведена глава и с чувството, че върху ми се е стоварило проклятие, аз се запътих към стаята си. Там заварих Джийвс, който подреждаше ризите ми и без да губя време му резюмирах случилото се. Отношението ми към Джийвс при такива случаи е като това на изгубилата се овца при среща със стопанина си.

— Джийвс — казах му, — помниш ли, когато ти казвах в колата, че тая неясни предчувствия?

— Да, сър.

— Бил съм напълно прав. Нека ти разкажа накратко и с думи прости какво леля Далия иска да направя.

Казах му накратко и с думи прости и лявата му вежда се повдигна, може би на три милиметра, показвайки колко е потресен.

— Много обезпокоително, сър.

— Наистина. А най-ужасното нещо е, че ще трябва да го направя, струва ми се.

— Страхувам се, че да, сър. Имайки предвид вероятността, че при отказ да сътрудничите, госпожа Травърс ще ви наложи санкции по отношение ястията на Анатоли, изглежда че нямате никакъв друг избор, освен да се съобразите с нейните желания. Зле ли ви е, сър? — попита той, наблюдавайки моите гърчове.

— Не, само се протягам. Шокиран съм, Джийвс. Не бих си и помислил, че може да й хрумне такова нещо. Човек би си представил професор Мориарти^[4] да замисля подобно нещо, но не и една съпруга и майка, дълбоко уважавана в Маркет Снодсбъри, Устършър.

— Женските видове са много по-опасни от мъжките, сър. Може ли да попитам дали имате изработен някакъв план?

— Тя ми нахвърли един — да отворя прозореца, за да прилича на обир от някой външен човек.

— Извинете, че ви прекъсвам, сър, но мисля, че тук госпожа Травърс греша. Един счупен прозорец би изглеждал много по-правдоподобно.

— Няма ли да вдигна на крак цялата къща?

— Не, сър, може да се направи съвсем безшумно като намажем малко амбалажна хартия с меласа, залепим хартията върху стъклото и ударим силно с юмрук. Това е най-уважаваният и модерен метод в бизнеса.

— Но откъде амбалажна хартия и откъде меласа?

— Аз ще ги осигуря, сър. Моята цел е да нося удовлетворения. Извинете, мисля, че чух някой да чука.

Той отиде до вратата, отвори я и каза:

— Разбира се, мадам, ще го предам на господин Устър незабавно — и се върна с някаква недорасла сабя.

— Ножът ви, сър.

— Благодаря, Джийвс, по дяволите — казах аз, поглеждайки към предмета. Честно казано, тръпки ме полазиха, но след това успях отново да се промъкна унило в едроплетеното си бельо.

След като взехме съдбоносното решение, ние планирахме делото за един часа през нощта, когато се очакваше всички в къщата да ползват полагаемите им се осем часа. Точно в един Джийвс се вниза в стаята ми.

— Всичко е в готовност, сър — доложи той.

— Меласата?

— Да, сър.

— Амбалажната хартия?

— Да, сър.

— Ами тогава би ли разбил прозореца?

— Вече го направих, сър.

— Така ли? Значи беше прав, като каза, че ще е безшумно. Не чух никакъв шум. Предполагам, че трябва да се отправим към трапезарията. Няма смисъл да се туткаме повече.

— Прав сте, сър. Ако нещо си струва да се направи, то нека се направи бързо^[5] — каза Джийвс и аз си спомням, че за кой ли път си помислих колко ясно умее да се изразява.

Няма смисъл да се преструвам — слизайки надолу по стълбите, аз не бях безгрижният млад човек, когото познавате. Краката ми бяха ледени и ако се чуеше нещо подозрително, бих си изкарал акъла от уплаха. Мислите ми за леля Далия, подложила ме на този нощен ужас, определено не включваха любовта, която трябва да изпитва един племенник. Даже не би било преувеличено, ако кажа, че всяка крачка затвърждаваше убеждението ми, че това, което възрастната ми родственница заслужава, е един бърз шут по меките части отзад.

В едно отношение обаче трябваше да ѝ призная правотата. Тя беше казала, че отделянето на картината от рамката ще бъде лесно като цепене на дърва — нещо, което никога не бях правил през живота си, но което, както си го представях, е доста просто за изпълнение. Така се и оказа. В никакъв случай не беше надценила остротата на ножа, с който ме беше снабдила. Четири бързи разреза и платното излезе като охлюв от черупката си на върха на вилицата. Навих го и забързах към стаята си.

В мое отсъствие Джийвс беше разпалил камината и сега тя грееше с весели пламъци. Канех се да ги нахраня с творбата на Едуард Фодърджил и да я поръчкам с машата, но той властно спря ръката ми.

— Неразумно би било да горим такъв голям предмет наведнъж, сър. Има опасност да предизвикаме пожар.

— А, да, разбирам какво имаш предвид. Предлагаш първо да я накъсаме.

— Мисля, че е неизбежно, сър. Мога ли да ви предложа да донеса уиски и един сифон за газирана вода, за да убиете монотонността на задачата?

Загледах се в изпъкналата задна част на главата на Джийвс. За кой ли път бях възхитен. Господи, какво ли не прави по-голямата консумация на риба!

— Знаеш ли къде ги държат? — попитах аз.

— Да, сър.

— Тогава покажи им пътя насам.

— Много добре, сър.

— През това време аз ще се захвана за работа.

Така и направих и се справях доста добре, когато вратата се отвори без да чуя и леля Далия се промъкна вътре. Тя заговори още преди да усетя присъствието ѝ и това ме накара да подскоча до тавана с приглушен вик.

— Всичко наред ли е, Бърти? — изпищя тя в ухото ми.

— Да беше натиснала клаксона — отвърнах, идвайки отново на себе си и влагайки голяма доза горчивина в гласа. — Разтърси ме целия. Да, нещата се движат според плана. Но Джийвс настоява да изгорим *corpus delicti*^[6] парче по парче.

— Разбира се. Нали не искаш да направиш пожар?

— И той каза така.

— И както винаги е бил прав. Донесох ти моите ножици. Къде е Джийвс? Защо не е до теб, в безкористна служба?

— Защото е в безкористна служба на друго място. Отиде да донесе уиски.

— Какъв човек! Няма друг като него! Няма! По дяволите — продължи старата родственица малко по-късно, когато седяхме пред камината и режехме платното, — как това нещо възкресява спомените за скъпото старо училище и момичешките ни забави с какао. Щастливи

дни, щастливи дни! А, Джийвс, влез и остави запасите някъде да са ми под ръка. Напредваме, забелязваш ли? Какво е това нещо, дето си го провесил на ръката си?

— Градинските ножици, мадам. Желая да помогна с всичко, което е по силите ми.

— Тогава започвай. Шедьовърът на Едуард Фодърджил те очаква.

И без да пестим усилия, ние тримата скоро свършихме работата. Тъкмо бях изпил първото си уиски със сода и започвах второ, когато всичко, което бе останало от Венера, ако не броим пепелта, беше едно парченце от югоизточния край, което Джийвс държеше в ръцете си. Той го гледаше с, както ми се стори, замислен поглед.

— Извинете, мадам — каза той. — Правилно ли разбрах, че малкото име на господин Фодърджил е Едуард?

— Да, но можеш да мислиш за него като за Еди, ако желаш. Защо?

— Просто защото картината, която сме взели, е подписана от Евърард Фодърджил, мадам. Мислех, че трябва да ви го спомена.

Да кажеш, че лелята и племенника приеха това спокойно, би било все едно да не кажеш истината. Подскочихме чак до небесата.

— Дай ми това парче, Джийвс. Изглежда ми като Едуард — промълвих, след като го разгледах.

— Ти си луд — каза леля Далия трескаво, сграбчвайки го от ръцете ми. — Пише Евърард, нали Джийвс?

— Определено такова впечатление добих и аз, мадам.

— Бърти — леля Далия се обърна към мен с глас, който мисля, че обикновено наричат сподавен, и ми отправи такъв поглед, който в дните, когато ходеше на лов с Куорн и от време на време с Пичли, би отправила към хрътка, заета с преследването на заек. — Бърти, ти, проклетие на цивилизования свят, ако си изгорил друга картина...

— Разбира се, че не съм — отвърнах твърдо. — Вие и двамата сте нещо пияни. Но ако това ще ви успокои, ще сляза до трапезарията и ще хвърля един поглед. Забавлявайте се някак си, докато се върна.

Това го казах твърдо, както вече споменах, и слушайки ме, без съмнение бихте си казали: „Всичко е наред с Бъртрам. Той не е ни най-малко обезпокоен“. Но аз бях. Страхувах се от най-лошото и вече треперех като трепетлика при мисълта за страстната реч, засягаща

умствените ми и морални несъвършенства, която щеше да произнесе леля Далия при следващата ни среща. Много по-дребни поводи са я карали в миналото да си създаде мнение за мен като това на сержант, недоволен от новобранец, който още не е оттренирал добре „за почест“ и „при нозе“.

Следователно никак не бях в състояние да получавам и допълнителен шок, но го получих в края на пътуването си, защото с влизането ми в трапезарията някой изскочи от нея и ме блъсна като побеснял овен. Олюляхме се в антрето, хванати в здрава прегръдка и когато успях да светна лампите, за да избегна блъскането в различни мебели, можах да разпозная моя партньор в танца здрав и читав — както би казал Джийвс. Беше Фодърджил-старши, по чехли и халат. В дясната си ръка държеше нож, а в краката му имаше някакъв вързоп, който бе изтръвал, когато се блъсна в мен, а когато го повдигнах вежливо, той се разтвори и това, което видях, изтръгна едно удивено „Господи!“ от устата ми. В същия миг от неговата се отрони вик на агония. Беше пребледнял й под бакенбардите си.

— Господин Устър — гласът му затрепери, — слава Богу, че не сте Евърард.

Аз също бях благодарен на този факт, разбира се. Последното нещо, което бих искал да съм, е дребен, мършав и брадат художник.

— Без съмнение — продължи той все още треперейки, — вие сте изненадан да ме видите, че местя моята Венера по този начин, с кражба, но мога всичко да ви обясня.

— Е, това е добре — поокопитих се аз.

— Вие не сте художник...

— Не, по-скоро човек на перото. Веднъж написах една статия „Какво носи добре облеченият мъж“ за „Будоарът на Милейди“.

— Както и да е, мисля, че ще мога да ви обясня какво означава тази картина за мен. Тя бе като мое дете. Гледах я как расте. Обичах я. Бе като част от моя живот.

Тук той направи пауза, изглежда много се развълнува, а аз подхвърлих едно „Много правдоподобно“ ей тъй, да поддържам разговора.

— И тогава Евърард се ожени и в момент на лудост, аз му я подарих като сватбен подарък. Колко горчиво съжалявах за това. Но стореното — сторено. Беше невъзвратимо. Гледах как цени картината.

Очите му по време на ядене бяха приковани в нея. Не можех да събера кураж да си я поискам обратно. И в същото време без нея за мен нямаше живот.

— Малко пообъркано — съгласих се аз. — Трудно е да намериш разрешение.

— За известно време изглеждаше невъзможно. И изведнъж този бум на кражби на картини в околността. Чували ли сте за тях?

— Да, леля Далия спомена веднъж.

— Няколко ценни картини бяха откраднати от къщи наоколо и изведнъж ми хрумна, че ако махна Венера, Евърард би помислил, че това е работа на същата банда и няма да подозира никого. Борих се с изкушението... Моля?

— Просто казах „Я виж ти!“.

— О? Както казах, направих всичко, за да устоя на изкушението, но тази вечер му се отдадох. Господин Устър, вие имате физиономия на добър човек.

За момент помислих, че каза „физиономия на гробар“ и го погледнах с възмущение. После схванах какво каза.

— Много мило от ваша страна.

— Да, сигурен съм, че сте добър човек и няма да ме издадете. Няма да кажете на Евърард, нали?

— Разбира се, че не, щом не искате. Няма съм като гроб, нали така?

— Точно така.

— Добре тогава.

— Благодаря ви, благодаря ви. Безкрайно съм ви задължен. Е, вече е малко късничко и е време за някои хора да си лягат. Така че ще ви кажа лека нощ — каза той и след като го направи, се втурна нагоре по стълбите като заек, обхванат от носталгия по дома.

И тъкмо изчезна — ето ти леля Далия и Джийвс.

— А, ето ви и вас — казах.

— А, ето ни и нас — отвърна роднината с груба нотка в гласа. — Защо се забави толкова?

— Щях да свърша по-бързо, но бях възпрепятстван от попове.

— От какво?

— Братати попове. Шекспир. Така ли беше, Джийвс?

— Съвършено вярно, сър. Шекспир описва войника брадясал като поп^[7].

— И — каза леля Далия — пълен с ругатни. Някой от тях ще чуеш съвсем скоро, ако не ни кажеш за какво бръщолевеше.

— А, не ви ли споменах? Бъбрихме си с Едуард Фодърджил — вметнах небрежно.

— Бърти, ти си пиян.

— Не пиян, моя стара кръв и плът, но доста разтърсен. Лельо Далия, имам да ви разкажа нещо невероятно.

И аз им разказах невероятното нещо.

— И така — приключих аз, — отново се убеждаваме в максимата, не се отчайвай колкото и мрачно да изглеждат нещата. Буреносни облаци се събраха, небето притъмня, а сега какво виждаме? Слънцето грее и пойната птичка е заела отново старото си място. Госпожа Фодърджил искаше Венера да се унищожи. Воала — казах аз както правят парижаните.

— И когато тя разбере, че благодарение на твоето тъпоумие ценната картина на Евърард също е унищожена?

Млъкнах с едно х-м. Разбрах какво има предвид.

— Да, наистина — съгласих се аз.

— Ще е по-бясна от мокра кокошка. Тогава няма да имам никакъв шанс за романа й.

— Страхувам се, че си права. Не взех под внимание това. Взимам си назад думите за слънцето и птичката.

Скъпата ми родственица напълни дробовете си с въздух и дори за най-нешколуваното око бе очевидно, че се кани да започва.

— Бърти.

Джийвс се прокашля тихичко по неговия си начин, дето звучи като овца, прочистваща гърлото си на склона на някоя далечна планина.

— Не зная дали мога да ви предложа нещо, мадам?

— Кажи, Джийвс. Но след това ми напомни да продължа мисълта си — просъска тя и ми хвърли един огнен поглед. — Имаш думата, Джийвс.

— Благодаря, мадам. Просто ми хрумна... така... като блуждаеща мисъл, че има решение на проблема, срещу който сме изправени. Ако сутринта намерят господин Устър да лежи тук в

безсъзнание, прозорецът счупен и двете картини отнесени, госпожа Фодърджил лесно би могла да бъде убедена, че господин Устър е открил крадците при опита им за грабеж и докато се е опитвал да защити нейното имущество, е бил повален от тях. В известен смисъл тя би била задължена.

Леля Далия изплува като подводница от дълбините на мрачното си настроение. Лицето ѝ, винаги червено, заради ходенето на лов и зиме, и лете, когато била млада, сега придоби по-наситен ален цвят.

— Джийвс, ти удари десетката. Виждам какво имаш предвид. Тя толкова ще му е задължена за храбрата постъпка, че не би могла да ми откаже за романа.

— Съвършено точно, госпожо.

— Благодаря ти, Джийвс.

— Няма за какво, госпожо.

— След много години, когато свърши и твоя земен път, трябва да завещаеш мозъка си да го мариноват и да остане собственост на нацията — продължи скъпата ми прародителка. — Планът ти е колосален, нали, Бърти?

Слушах гореспоменатата размяна на реплики без капка от ентузиазма на леля Далия, защото веднага бях съзрял слабото място на този план — не бяха забелязали факта, че аз всъщност не лежа в безсъзнание. Споменах им това.

— О, така ли? — каза леля Далия. — Това ще го уредим. Мога да те прасна по главата с... С какво, Джийвс?

— Бухалката за гонга сама подсказва за себе си, госпожо.

— Точно така, с бухалката. Точно така ще стане.

— Е, лека нощ на всички — казах аз. — Лягам си.

Тя ме изгледа като леля, която не може да повярва на ушите си.

— Искаш да кажеш, че няма да участваш?

— Точно така.

— Помисли добре, Бъртрам Устър. Представи си какво може да последва. Няма и да помиришеш повече от гозбите на Анатоли с цели месеци. Той ще готви своите канарчета в пастет от раци, телешки медальон по тулузки и какво ли още не, но ти няма да си там, за да получиш своя вкусен дял.

Аз се изпънах пред нея в целия си ръст.

— Не ме е страх, лельо Далия, от твоите заплахи, защото... Как беше по-нататък, Джийвс?

— Защото тез заплахи минават покрай вас като лек ветрец, от който вашта честност не се бои.

— Точно така. Доста мислих по този въпрос за произведенията на Анатоли и стигнах до заключението, че това е нож с две остриета. Разбира се че е райска наслада да вкусиш от пушените му лакомства, но какво става с талията? Последният път, когато се радвах на твоето гостоприемство през летните месеци, аз наддадох цели два сантиметра там. По-добре ми е без кухнята на Анатоли. Не искам да изглеждам като чичо Джордж.

Говорех за настоящия лорд Йаксли, забележителен в лондонските клубни среди, който става все по-забележителен всяка година, особено ако го погледнеш в профил.

— Така че — продължих аз, — колкото и мъчно да ми е, готов съм да си взема последно сбогом с тези медальони, за които говориш, но намерението ти да ме праснеш с бухалката по главата аз решително отхвърлям с *nolle prosequi*.

— Това е последната ти дума, така ли?

— Да, това е — казах и наистина беше, защото щом се обърнах, нещо ме тресна по тила и паднах като отсечено дърво под брадвата на дърваря.

За коя дума искам да се сетя? Започва с „х“... Хаотично, да, това е думата. За известно време след това нещата следваха хаотично. Това, което си спомням с някаква яснота, беше, че се бях озовал в леглото си, а някакъв кънтящ звук се разнасяше наблизо. След като мъглата се вдигна, успях да разпозная нещо като говора на леля Далия. Нейният глас е завладяващ. Използвала го е, както съм споменавал досега, при ловуване и въпреки че аз лично не съм ходил на лов, разбирам, че същността му е да бъдеш чул през три изорани ниви и няколко гори.

— Бърти — говореше тя, — бих желала да ме слушаш без да се разсейваш. Имам новини за теб, които ще те накарат да се разтанцуваш из цялата къща.

— Ще мине известно време — отвърнах студено, — преди да се разтанцувам в която и да е проклета къща. Главата ми.

— Да, разбира се. Без съмнение е малко неудобна за носене. Но да не се отклоняваме със странични неща. Искам да ти разкажа

крайния резултат. Мръсната работа я приписахме на бандата, вероятно международна, която напоследък задига картини из тези околности. Корнелия Фодърджил е във възторг от храброто ти поведение, както Джийвс предрече, и ми предостави романа при много изгодни условия. Прав беше за птичето — то пее.

— Главата ми също.

— Обзалагам се, че е така. Ти би се изразил със „сърцето кърви“... Но на всички ни се налага понякога да правим жертви. Не можеш да направиш омлет, без да счупиш яйцата.

— Ти ли го измисли?

— Не, Джийвс. Каза го тихичко, гледайки остатъците.

— Така ли? Е, вярвам, че за в бъдеще... О, Джийвс! — казах аз, щом той влезе в стаята, носейки нещо като ободряваща напитка.

— Сър?

— По въпроса за яйцата и омлетите. Отсега нататък, ако успееш да намалиш първото и да зарежеш второто, ще съм ти много задължен.

— Много добре, сър — каза верният приятел. — Ще го запомня.

[1] Nolle prosequi, лат. юр. — отказвам се (от иск) — Б.пр. ↑

[2] Бърти Устър бърка фразата „богат като Крез“ — Б.пр. ↑

[3] Ромни, Джордж (1734–1802) — англ. художник-портретист; Гейнсбъро, Томас (1727–1788) — англ. художник и основател на Кралската академия — Б.пр. ↑

[4] Професор Мориарти — злодей от разказите за Шерлок Холмс на Артър Конан Дойл — Б.пр. ↑

[5] Джийвс изменя англ. поговорка „Ако нещо си струва да се направи, трябва да се направи добре“ — Б.пр. ↑

[6] Corpus delicti, лат., юр. — целият труп — Б.пр. (Всъщност преводачът бърка, фразата означава „веществено доказателство“ — Б.ел.кор. ↑

[7] Цитатът е от Шекспир, „Както ви се харесва“ — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.